

گزارش بند ۵ دستور جلسه هشتاد و چهارمین جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان تهران

الف - میزان تولید لوازم خانگی در کشور از زمان ممنوعیت واردات (خرداد ۱۳۹۷):

محصول	تولید سال ۱۳۹۷	تولید سال ۱۳۹۸	تولید سال ۱۳۹۹	تولید سال ۱۴۰۰
یخچال و فریزر	۱۰۸۵	۱۲۲۱	۲۲۹۶	
ماشین لباسشویی	۶۵۰	۷۴۲	۱۲۷۰	
کولر آبی	۹۸۰	۹۴۴	۱۷۳۴	
کولر گازی	۹۶	۱۰۱	۱۷۷	
پکیج	۴۸۵	۶۶۰	۵۹۰	
انواع لوازم گازسوز	۱۴۱۸	۱۴۰۱	۲۹۵۰	
لوازم خانگی کوچک	۲۵۰۰	۲۸۰۰	۵۰۰۰	
تلویزیون	۸۰۰	۸۲۵	۱۴۳۵	
جمع	۸۰۱۴	۸۶۹۴	۱۵۴۵۲	

ب - آمار کشفیات قاچاق:

محصول	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	۸ ماهه سال ۱۴۰۰
لوازم خانگی		۷۳۵	۳۰۵۱	۱۰۲۵
لوازم صوتی و تصویری		۹۶/۸	۹۴/۴	۹۹/۷
جمع		۸۳۱/۸	۳۱۴۵/۴	۱۱۳۴/۷

ج - فرمایشات ستاد مقام معظم رهبری:

ایشان ممنوعیت واردات لوازم خانگی خارجی را فرصتی ارزشمند برای تولیدکنندگان دانستند و فرمودند؛ در این راستا تولیدکنندگان نیز وظایفی همچون ارتقاء، تحقیق و توسعه، بهبود کیفیت و فناوری، تعدیل و کاهش هزینه ها، منطقی کردن قیمت ها، تأمین مستمر کالا در بازار، همکاری گسترده با شرکت ها و مراکز دانش بنیان، مراکز نوآوری و دانشگاهها و تعمیق ساخت داخل محصولات را دارند و نیز افزودند اگر واحدهای تولیدکننده بخواهند حداکثر استفاده از این حمایت را ببرند و بنفع خود و کشور عمل کنند، باید به این موارد عمق به بخشند.

د- ابلاغیه ریاست محترم جمهور در خصوص قاچاق کالا و ارز:

طبق ابلاغیه ریاست محترم جمهور، همه دستگاههای مرتبط با قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز موظف شدند در مدت مقرر، اقدامات و تمهیدات لازم در ابلاغیه را اجرا کنند و مردم را در جریان اقدامات انجام شده قرار دهند.

* وزارت کشور باید به فوریت نسبت به فعال کردن و ساماندهی بازارچه های مرزی بمنظور تبادل قانون مند و ضابطه مند کالا در این اماکن اقدام و بر نحوه فعالیت آنها نظارت کند.

* سازمان مناطق آزاد تجاری صنعتی و ویژه اقتصادی باید تدوین برنامه جامع و عملیاتی کردن آن را حداکثر در مدت یکماه با رویکرد پیشگیری از ورود کالای قاچاق از این مناطق به سرزمین اصلی اقدام نماید.

* سازمان تعزیرات حکومتی و دیگر نهادهای مسئول موظفند با دقت، فوریت و بدون اغماض و با کمک ضابطین قضائی، احکام صادره را با رویکرد ضربه زدن به منابع مالی شبکه های قاچاق اجرا کنند.

* وزارتخانه های صمت، جهاد کشاورزی، اقتصاد و دارائی، بانک مرکزی و بانکهای عامل و سایر دستگاههای ذیربط باید مانع رسوب بی جهت کالا در گمرک و متروکه شدن این قبیل کالاها شوند.

ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز با همکاری وزارت کشور ظرف حداکثر یکماه نسبت به تدوین دستورالعمل ساماندهی کالای ملوانی و کوله بری اقدام کند، بگونه ای که اشخاص مجاز و نوع و میزان کالا، تعداد دفعات و ضوابط و مقررات حاکم بر این موضوع، شفاف و عملیاتی شود.

* بمنظور پیشگیری و مقابله سامانه محور در مبارزه با قاچاق کالا و رسیدگی دقیق و فوری به جرائم و تخلفات این حوزه، دستگاههای مسئول با محوریت ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، سامانه جامع تجارت گمرکات کشور و دیگر سامانه های موضوع قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز را با فوریت تکمیل و عملیاتی و ارتباط فیما بین سامانه ها را برقرار کنند و تمامی اطلاعات مورد نیاز در این سامانه ها بارگذاری شود بگونه ای که زنجیره ورود، کشف، رسیدگی و تعیین تکلیف اموال قاچاق بصورت برخط قابل بهره برداری و رصد باشد.

* بازرسی ویژه هم پیشرفت کار و دستگاههایی را که همکاری با یسته ندارند معرفی کند تا برخورد لازم صورت گیرد.

* همه دستگاههای اطلاعاتی و امنیتی موظفند با بکارگیری تمامی توان و ظرفیت های موجود و همکاری و هم افزائی بین بخشی سرشاخه ها و عوامل فعال در حوزه قاچاق به ویژه قاچاق سازمان یافته را شناسائی و به مراجع ذیصلاح معرفی کنند.

آقای دهقانی نیا سخنگوی ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز می گوید: در سال ۱۳۹۸ حدود ۱۷۱۰۰ میلیون دلار قاچاق کالا صورت گرفته که از این میزان ۶۶۰۰ میلیون دلار قاچاق خروجی و مابقی قاچاق ورودی است. ایشان می فرمایند: اینکه ما تصور کنیم یک قاچاقچی اینقدر کم هوش است که کالای بزرگی مثل یخچال را یکپارچه وارد کند نشان می دهد که شناخت ما به موضوع قاچاق درست و دقیق نیست.

آقای دهقانی نیا بیشترین سهم قاچاق خروجی را مربوط به گازوئیل و بعد از آن گندم و دام اعلام کرده اند. آقای دهقانی نیا معتقد است که یکی از حفره های قاچاق کالا در کشور استثناء های قانونی است مثل دادن مجوز به برخی ملوانان، مناطق آزاد، مرز نشین ها و مسافری. وقتی قانونگذار مجوز ورود کالائی را برای مصرف در مناطق آزاد می دهد، کنترل اینکه این کالا از منطقه آزاد وارد سرزمین اصلی نشود سخت است. وقتی یک قاچاقچی هزینه سفر ۵۰ مسافر را بدهد و با استفاده از سهمیه بار آنها بستری برای قاچاق ایجاد کند برای این قانون گریزی چه باید کرد؟

ایشان می گوید، برای تجهیز گمرکات کشور به دستگاههای X RAY یکی از مشکلات ما نبود پتانسیل کافی برای تأمین ۵۳ دستگاه X RAY برای تجهیز ۳۲ گمرک است.

آقای دهقانی نیا می گوید، اگر چه در حوزه لوازم خانگی کشفیات زیادی داشته ایم ولی منکر قاچاق لوازم خانگی نیستیم و موضوع مقابله با قاچاق لوازم خانگی در مقایسه با مواد مخدر خیلی پیچیده تر است. سؤال: با وجود ممنوعیت واردات لوازم خانگی به کشور هنوز بخشی از بازار را محصولات قاچاق در اختیار دارند، چرا؟

آقای قاسم مصطفوی عضو هیأت مدیره انجمن صنایع لوازم خانگی ایران مدعی است که ۳۰ درصد بازار لوازم خانگی معادل ۲/۵ میلیارد دلار در اختیار محصولات قاچاق است علیرغم اینکه خرید این نوع کالاها گارانتی و خدمات بعد از فروش ندارد.

آقای هاشمی دبیر انجمن یاد شده نیز می گوید: قاچاق امروز ابزاری برای ورود دوباره برندهای لوازم خانگی به بازار ایران است و دنبال حفظ سهم شان از بازار مصرف ایران است.

ایشان معتقد است که این حجم از قاچاق لوازم خانگی مستلزم وجود شبکه های سازمان یافته است که کوله بران سهم ناچیزی از آن دارند.

آقای غزنوی سخنگوی انجمن نیز می گوید: بررسی های میدانی نشان می دهد که سود مناسب فروش کالای قاچاق باعث تمایل بیشتر فروشندگان به محصولات قاچاق می باشد تا محصولات داخلی، ضمن اینکه این محصولات که بصورت غیرقانونی وارد کشور می شوند به راحتی در بازار تخلیه، انبارداری و همچنین بصورت

شخصی گارانتی و فروخته می شوند. و اکثر مغازه ها و فروشگاهها علیرغم ممنوعیت واردات همه برندهای خارجی را دارند و با گارانتی ۱۰ ساله و حتی بیمه ۵ ساله در اختیار مشتری قرار می دهند و شرکتهای معروفی مثل سام گروه، سام الکتریک برای کالای سامسونگ، گلد سرویس و مدیا گستر برای ال جی، بوش سرویس کارا گستر و سیهای برای کالای بوش بصورت گسترده و علنی کالای قاچاق را ضمانت می کنند و خطری هم تهدیدشان نمی کند.

در عین حال سخنگوی انجمن معتقد است که میزان قاچاق لوازم خانگی ۶۴٪ کاهش یافته است.

ه- گزارش میدانی قیمت ها از بازار لوازم خانگی:

محصول	خارجی (میلیون تومان)	ایرانی (میلیون تومان)
یخچال فریزر ساید بای ساید	۴۰	۳۶-۲۴
بالاترین قیمت	۱۴۰	
یخچال و فریزر ساید بای ساید اصلی	۵۵ تا ۱۴۰	
یخچال فریزر بانه ای	۴۰ تا ۷۰	
یخچال فریزر دو قلو	۴۰	۲۸
ماشین لباسشویی	۱۱	۹
ماشین لباسشویی ۷ کیلوئی	۱۴ تا ۱۰	۱۱ تا ۷
ماشین ظرفشویی ایستاده سری ۶	۳۰ تا ۱۱	۱۷ تا ۱۰
تلویزیون ۵۰ اینچ	۱۲ تا ۱۵	۱۰ تا ۱۲
اجاق گاز	-	۸ تا ۱۲

و- تحلیل قاچاق کالا و ارز:

وقتی مسئول رسمی ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز میزان قاچاق را در سال ۱۳۹۸، ۱۷۱۰۰ میلیون دلار شامل ۴۶۰۰ میلیون دلار قاچاق خروجی و ۱۲۵۰۰ میلیون دلار قاچاق ورودی اعلام می دارند، در مقایسه با واردات رسمی کشور در همان سال (۵۲۲۳۰ میلیون دلار) معادل ۲۴٪ و قاچاق خروجی در مقابل صادرات همان سال (۳۰۳۷۵ میلیون دلار) معادل ۱۵/۲٪ یک بازار اقتصادی بزرگ است که نقش پر رنگ یک چهارم واردات رسمی را یدک می کشد. بنابراین باید بخش بزرگی از اشتغال، مدیریت کار، وابستگی ها و کارگزاری ها، حمل و نقل و پشتهای عملیاتی وسیعی را در اختیار

داشته باشد که اساساً با کوله بر و امثال اینها فاصله زیادی دارد و نهادهای نهادینه بودن و نهادینه شدن این اشتغال همانند مفاسد اقتصادی در جامعه هم دارای برنامه ریزی است و هم دارای هدف.

قطعاً علت العلل این نا به سامانی قوانین، دستورالعمل ها، بخشنامه ها، تصمیم ها و مدیریت های نامطلوب و غیر مؤثر در اجرای قوانین خوب و خرید زمان برای این عوامل مخرب اقتصادی است.

وقتی یک کامیون حامل کالای قاچاق ۱۸/۲ متر طول و ۲/۲۵ متر عرض و قریب ۳ تا ۴ متر ارتفاع دارد نمی تواند از دید ناظرین دور مانده باشد، چه برسد به اینکه تعداد این محموله ها در حد ارقام فوق باشد.

وقتی سامانه جامع تجارت در ماده ۴ و ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز در سال ۱۳۹۲ ابلاغ و تکلیف می شود و بعد از ۸ سال این سامانه فقط ۳ کالا را از صفر تا ۱۰۰ می تواند رصد کند و هزاران تعرفه کالا هنوز به جامعیت نرسیده، یعنی ۸ سال به متخلف اجازه تخلف می دهند، در حالیکه امکانات تخصصی، پول و مسئولیت برای اجرای قانون وجود داشته ولی اتفاق نیفتاده. خوب اگر این سامانه در زمان قانونی ایجاد می شد این همه خسارات رانتی ارز و کالا و قاچاق و نا تنظیمی بازار را نمی داشتیم.

مثال ملموس دیگر گندم است:

وقتی نرخ خرید تضمینی گندم به ضرر تولید کننده تعیین می شود، تولید کننده طبیعی است که حاضر نیست کالای تولیدی خود را به ضرر بفروشد.

این اهمال چه اتفاقی را در پی آورده است:

۱) واردات ۸ میلیون تن گندم در زمان تحریم به قیمت حداقل ۲/۵ میلیارد دلار

۲) دولت دهم که یارانه گندم را در بودجه صحیح محاسبه نکرده از واردات با ارز ۴۲۰۰۰ ریالی استقبال و

چون واردات گندم با این ارز ارزان تمام می شود بنابراین هم یارانه گندم به میزان ۸ میلیون تن را ظاهراً

نیاز ندارد و هم گندم به اصطلاح مرغوب خارجی را وارد کرده و مشکلات خرید و سیلو کردن و غیره

را ندارد و اما کسی نمی پرسد که تفاوت ارز ترجیحی و ارز نیمائی برای خرید این مقدار گندم چقدر

است و با آن چه خدماتی را می توانست به مردم ارائه دهد و سرانجام تولید داخلی این محصول استراتژی

به کجا می انجامد؟

۳) تولید کننده نیز گندم خود را از طریق شبکه های قاچاق و بصورت غیرقانونی صادر می کند و هزینه های

زیادی برای فروش را تحمل می کند، اما جلوی بخشی از ضررش گرفته می شود و در حقیقت کشور

از این اقدام متحمل ضرر نجومی میشود

حال سؤال می شود این مقدار گندم قاچاق صادراتی چند محموله ۲۰ تنی می شود و این حجم کالای خروجی واقعاً قابل دید و نظارت نیست؟

۴) اگر یادتان باشد تا ۲ سال پیش بخشی از قاچاق کالا را "طلا" حدود ۲/۴ میلیارد دلار تشکیل می داد چون قانون غلط بود و از واردات رسمی طلا ۴٪ حقوق گمرکی و ۹٪ مالیات بر ارزش افزوده و ۴٪

مالیات علی الحساب می گرفتند ولی بانک مرکزی برای واردات طلا برای ضرب سکه هیچکدام از این عوارض را نمی داد

اتفاقی که افتاد این صنعت بخشی تعطیل و صادرات مصنوعات طلا به ترکیه و هند و تایلند واگذار و اشتغال تخصصی و فنی این صنعت به فنا رفت. و ۴ سال با تشکیل ده ها جلسه طول کشید تا مجلس و وزارتخانه های ذیربط و نهادهای مسئول را قانع کنیم که این کار غلط است و با اصلاح آن امروز یک گرم طلا قاچاق نمی شود و ۲/۴ میلیارد دلار سهم این کالا از فهرست قاچاق حذف شد. بهر حال اگر دولتمردان و قانونگذاران با تعامل بخش خصوصی و تشکل ها و انجمن های ذیربط در بهبود فضای کسب و کار قدم بردارند؛ تخلفات و قاچاق به شدت کاهش می یابد.

۵) ما در بخش مبارزه با قاچاق مواد مخدر که کالای کم حجم و پر بهائی است، علیرغم وجود مافیای مسلح نزدیک به ۵۰٪ حجم قاچاق را کشف و جلوگیری می کنیم، چطور در قاچاق کالای پر حجم و سنگین به بین ۱ تا ۲ درصد توفیق در کشفیات داشته ایم؛ چرا؟

محمد عیدیان